

STRESZCZENIE

Przedmiotem dysertacji doktorskiej jest analiza alternatywnych rozwiązań w zakresie pochówku w kontekście uprawnień funeralnych oraz uwypuklenie konieczności adaptacji przepisów prawa do dynamicznie zmieniających się potrzeb społecznych i kulturowych. Rozważania te obejmują w szczególności zbadanie ewolucji form pochówku w odpowiedzi na przeobrażające się wartości społeczne i rosnącą świadomość ekologiczną.

Głównym celem badawczym jest kompleksowa analiza norm prawnych dotyczących alternatywnych form pochówku w odniesieniu do uprawnień funeralnych, z wyartykułowaniem powiązań między tradycyjnymi a nowoczesnymi praktykami pogrzebowymi.

Przy realizacji celu głównego zastosowano również cele pomocnicze. Po pierwsze, zbadano ewolucję tradycji funeralnych i ich wpływu na współczesne praktyki i prawa funeralne w różnych kulturach i epokach historycznych, począwszy od starożytności aż do czasów współczesnych. Po drugie, poddano analizie alternatywne metody pochówku, w szczególności takie jak resomacja, promesja, *capsula mundi*, kompostowanie i biodegradowalne trumny i urny. Po trzecie, uwypuklono uprawnienia funeralne w świetle obowiązujących standardów prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zasady nienaruszalności i poszanowania godności człowieka oraz ochrony prawnej życia prywatnego i rodzinnego. Po czwarte, wskazano sankcje za naruszenia w zakresie uprawnień funeralnych, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności prawnej w prawie świeckim i w prawie kanonicznym.

W rozprawie zastosowano metodę analizy formalno-dogmatycznej, metodę historyczną oraz metodę komparatystyczną. Zastosowano także podejście teoretyczno-prawne, gdzie sformułowano ogólne twierdzenia dotyczące różnych aspektów prawnych związanych z koncepcją alternatywnych rozwiązań w zakresie pochówku w kontekście uprawnień funeralnych.

Rozprawa doktorska składa się z wprowadzenia, czterech rozdziałów i podsumowania. Pracę uzupełnia wykaz skrótów i bibliografia.

W rozdziale pierwszym dokonano przeglądu historycznych praktyk pogrzebowych, koncentrując się na rozwoju tradycji funeralnych. Rozdział zawiera dogłębną analizę różnorodności kulturowej i historycznej, zaczynając od starożytności, przechodząc przez średniowiecze i nowożytność, a kończąc na współczesności.

Rozdział drugi dotyczy analizy alternatywnych form pochówku. W rozdziale zbadano i porównano nowoczesne metody, w szczególności takie jak resomacja, promesja, *capsula mundi* oraz biodegradowalne trumny i urny. Przeanalizowano także ekologiczne aspekty tych metod, ich akceptację społeczną, a także wpływ na środowisko. Omówione zostały także kwestie prawne i etyczne związane z tymi praktykami pogrzebowymi.

Rozdział trzeci poświęcono analizie uprawnień funeralnych w kontekście obowiązujących standardów prawnych. Wskazano, w jaki sposób prawa do pochówku były chronione i regulowane przez różne systemy prawne, w tym prawo międzynarodowe, unijne, krajowe oraz kanoniczne. Szczególną uwagę zwrócono na zasadę nienaruszalności i poszanowania godności człowieka oraz zasadę ochrony prawnej życia prywatnego i rodzinnego. Uwzględniając prawo kanoniczne, omówiona została zasada godności ludzkiej oraz zasada pobożnego zwyczaju grzebania ciał zmarłych.

Rozdział czwarty przeznaczono na uwypuklenie implikacji prawnych naruszenia uprawnień funeralnych, w szczególności poprzez omówienie odpowiedzialności prawnej. Przeanalizowano przypadki naruszeń prawa do godnego pochówku, omawiając konsekwencje prawne dla osób naruszających te prawa, zarówno w kontekście prawa świeckiego, jak i kanonicznego.

W podsumowaniu przedstawiono wnioski z przeprowadzonej analizy, podkreślając znaczenie przystosowania prawa funeralnego do współczesnych wyzwań i zmieniających się potrzeb społecznych. Przedstawione zostały również rekomendacje dotyczące przyszłych zmian w przepisach prawnych, mające na celu lepszą ochronę praw i wolności związanych z pochówkiem oraz promowanie nowoczesnych i ekologicznych praktyk pogrzebowych.